

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ДФ 05.854.042 (PhD 8996)
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Ілля ЛЮДВІК,
(власне ім'я, прізвище здобувача)

1996 року народження, громадянин Україна,
(назва держави, громадянином якої є здобувач)

освіта вища: закінчив у 2020 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка
(найменування закладу вищої освіти)

за спеціальністю Менеджмент
(за дипломом)

виконав акредитовану освітньо-наукову програму Економіка

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Вінницького національного аграрного
(повне найменування закладу вищої освіти (наукової установи),
університету Міністерства освіти і науки України, м. Вінниця від «29» квітня 2025 року № 38а.
підпорядкування (у родовому відмінку), місто)

у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Інна ГОНЧАРУК, доктор економічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної, наукової та інноваційної діяльності, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Рецензентів – Лариса ВДОВЕНКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Оксана ПІДВАЛЬНА, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри аграрного менеджменту та маркетингу, Вінницький національний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Офіційних опонентів – Юлія САМОЙЛИК, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та міжнародних економічних відносин, Полтавський державний аграрний університет;
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

Іван СВИНОУС, доктор економічних наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування, Білоцерківський національний аграрний університет.
(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, посада, місце роботи)

на засіданні «30» червня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(галузь знань)

Іллі ЛЮДВІКУ
(власне ім'я, прізвище здобувача у давальному відмінку)

на підставі публічного захисту дисертації «Інноваційний розвиток підприємств АПК в умовах глобалізації ринків»
(назва дисертації)

за спеціальністю 051 Економіка
(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

Дисертацію виконано у Вінницькому національному аграрному університеті, Міністерство освіти і науки України, м. Вінниця

(найменування закладу вищої освіти (наукової установи), підпорядкування, місто)

Науковий керівник Ольга ХАСЦЬКА, кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки та підприємницької діяльності, Вінницький національний аграрний університет

(власне ім'я, прізвище, науковий ступінь, вчене звання, місце роботи, посада)

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Робота виконана здобувачем особисто, державною мовою, відповідно до вимог щодо її оформлення, містить нові науково обґрунтовані результати проведених досліджень, які забезпечують розв'язання наукового завдання, що має істотне значення для галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки (відповідно до п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами)).

Здобувач має 6 наукових публікацій за темою дисертації, з них 6 (відповідно до п.8, п.9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії):

1. Юрчук Н.П., Людвік І.І. Чинники інноваційного розвитку аграрних підприємств. Ефективна економіка. 2021. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.98>. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8908> (1,65 умовн. друк. арк. – особистий внесок – визначено чинники впливу на інноваційний розвиток підприємства та фактори стимулювання інноваційної діяльності на глобальному рівні – 0,3 умовн. друк.арк.).

2. Людвік І.І. Інноваційний розвиток України в умовах глобалізації економічного простору. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. 2022. № 2 (125). DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2022-2-6>. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2022/2_2022/8.pdf. (0,6 умовн. друк. арк.).

3. Людвік І.І. Особливості інноваційного розвитку підприємств АПК України у сучасних умовах. Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2023. № 2 (64). С. 119-134. DOI: <https://doi.org/10.37128/2411-4413-2023-2-8>. URL: <http://efm.vsau.org/storage/articles/October2023/12dUUn3qGR8ryrXfxuP0.pdf> (1,0 умовн. друк. арк.).

4. Людвік І.І. Підвищення конкурентоспроможності АПК України через інноваційні стратегії: розробка та застосування моделей аналізу ефективності в умовах глобалізації. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 68. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-79>. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4919> (0,98 умовн. друк. арк.).

5. Liudvik I., Shedlovskiy O. Theoretical and practical aspects of supply chain management, using of ecologistics and their innovative development in the conditions of digitalization of the economy. Management of competitiveness in supply chains and their innovative development under the conditions of digitalization of aic enterprises: scientific monograph. Riga, Latvia: Publishing House «Baltija Publishing», 2023. С. 137-178. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-286-9-3>. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/book/301> (1,7 умовн. друк. арк., особистий внесок – визначено наукові підходи до цифрової трансформації ланцюгів постачання в агропромисловому комплексі, виявленні ключові детермінанти конкурентоспроможності підприємств АПК в умовах цифровізації, а також у формулюванні напрямів підвищення ефективності управління через інтеграцію цифрових технологій).

6. Людвік І.І. Інноваційний розвиток аграрної галузі в умовах глобалізації. Цифрова економіка як фактор інновацій та сталого розвитку суспільства: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції молодих учених та студентів, 2-3 грудня 2021 року. м. Тернопіль, 2021. С. 146-148 (0,2 умовн. друк. арк.).

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова ради Гончарук І.В.

1. Серед пунктів наукової новизни Ви зазначили, що вперше розробили економіко-математичну модель оптимізації інвестицій в інноваційний розвиток підприємств агропромислового комплексу України, яка забезпечує комплексну оцінку ефективності інноваційних рішень в умовах глобалізаційного тиску, обмежених ресурсів і підвищеної невизначеності економічного середовища. У чому полягає наукова суть цього пункту новизни, і чим саме запропонована модель відрізняється від існуючих?

2. Чи існують відмінності в інноваційному розвитку підприємств агропромислового комплексу та підприємств інших сфер в умовах глобалізаційних процесів? Якщо так, то в чому вони полягають?

Рецензент Вдовенко Л.О.:

1. В першому розділі дисертації (с. 31) автор досліджує інноваційний розвиток підприємств і акцентує увагу на «узагальненні попередніх положень». Слід було чітко конкретизувати, які саме наукові підходи стали підґрунтям для наукової новизни та ступеня авторського внеску в наявний науковий дискурс щодо питань інноваційного розвитку підприємств АПК.

2. Наведена автором на рисунку 1.5 (с. 56) класифікація факторів, що впливають на інноваційний розвиток підприємств АПК демонструє циклічну їх взаємодію, що визначають траєкторію їх інноваційного розвитку. Однак було би не зайвим доповнити класифікацію факторів, що сприятиме посиленню інноваційної активності підприємств пріоритетної галузі економіки.

3. Погоджуємось, що в умовах глобальних викликів сьогодення та з метою підвищення економічної ефективності галузі актуальним є дослідження моделювання оптимізації інвестицій в інновації аграрних підприємств. Нині недостатньо дослідженою залишається проблема кількісного обґрунтування обсягів інноваційних інвестицій із урахуванням таких змінних як продуктивність праці, обсяг виробництва, експортний потенціал, фінансові та геополітичні ризики. В підрозділі 3.2 дисертантом запропоновано економіко-математичну модель, що враховує змінні, однак її розробка на прикладі одного підприємства (ПрАТ «Миронівський хлібопродукт») є недостатньою для врахування загальних тенденцій та особливостей діяльності підприємств аграрного сектора економіки.

Рецензент Підвальна О.Г.:

1. У підпункті 1.2 дисертаційної роботи автор обґрунтовано вказує на посилення глобалізаційного тиску на підприємства АПК та необхідність адаптаційних стратегій. Водночас, на нашу думку, доцільно було б окреслити відмінності між екзогенними та ендогенними викликами, а також диференціювати їх за походженням: економічні, технологічні, інституційні, екологічні тощо, що дозволило б краще зрозуміти, які саме зовнішні загрози обумовлюють потребу в інноваційному розвитку.

2. Цілком слушно, що автор приділяє значну увагу поняттю інноваційної зрілості як чиннику довгострокової конкурентоспроможності підприємств. Проте термін потребує більш конкретного трактування у рамках методології дослідження. Важливо розмежувати «інноваційну активність» та «інноваційну зрілість», оскільки кожен із цих рівнів має різні індикатори вимірювання. Доцільно навести хоча б коротку класифікаційну таблицю з відповідними ознаками.

3. Другий розділ дисертаційної роботи вирізняється ґрунтовністю викладення та прагненням до практичної аналітики. У підпункті 2.3 дисертант цілком обґрунтовано звертається до аналізу Глобального індексу інновацій як важливого інструменту оцінювання інноваційного потенціалу країн у контексті глобальної економіки. Разом із тим, наукова цінність цієї частини розділу могла б бути посилена через більш глибокий аналітичний

супровід поданих показників, зокрема через порівняння динаміки показників України з групою країн зі схожим рівнем розвитку або з аналогічними аграрними економіками (Польща, Румунія, Болгарія, Туреччина), таке трактування сприяло б формуванню комплексного аналітичного бачення позицій України у міжнародному контексті.

4. В окремих фрагментах тексту варто уточнити логіку формулювань і забезпечити стилістичну узгодженість викладу, уникнувши дублювання понять, неоднозначностей та переходів між описовими й аналітичними частинами без належних зв'язків, що сприятиме підвищенню наукової цілісності та загальної якості викладення матеріалу.

Опонент Самойлик Ю.В.:

1. Цілком слушно автор наводить у дисертаційній роботі схему «Інноваційна політика підприємства АПК» (рис. 1.1., с. 30), однак, на наше б переконання, такий підхід виглядає дещо спрощеним, оскільки інноваційна політика передбачає суб'єктно-об'єктні відносини, інтеграцію інновацій у всі сфери господарювання підприємства, наявність відповідної документації тощо. Зазначені елементи доцільно було б представити на зазначеній схемі.

2. У дисертаційній роботі автор використовує категорію «підприємства агропромислового комплексу». Для чіткості розуміння бази дослідження доцільно було б навести обґрунтування, які саме підприємства входять до цього комплексу, які зв'язки існують між ними і, наприклад, у чому автор бачить відмінність між категоріями «агропромисловий комплекс», «агропромислове виробництво», «агропродовольчий ринок», «аграрна сфера» та ін.

3. Позитивної оцінки заслуговує широке застосування економікоматематичних методів, зокрема пропонується автором системно-динамічна модель інноваційного розвитку АПК в умовах глобалізації. Однак, з аналізу викладеного матеріалу в підрозділі 3.1 не зовсім зрозуміло, яким чином зазначена модель може бути адаптована до оцінювання інноваційного розвитку саме підприємств АПК, оскільки дисертаційна робота присвячена дослідженню на мікрорівні. Крім того, виникає питання, яким чином автор пропонує кількісно оцінювати пропонувані в моделі змінні. Варто зазначити, що модель виглядала б більш переконливо, якби автор представив її апробацію на основі реальних даних.

4. Автор всебічно розглядає різні аспекти інноваційного розвитку, при цьому, особливу увагу приділяє питанням цифровізації господарських процесів. Разом з тим, доцільно було б більш глибоко дослідити інші напрями інноваційного розвитку – виробничі, екологічні, соціальні та інші інновації, про які дисертант пише в теоретичному розділі.

5. У дисертаційній роботі автор розглядає різні чинники інноваційного розвитку, при цьому, не достатньо уваги приділяється особливостям інноваційного розвитку в умовах війни та в контексті прогнозування економічного відновлення.

Опонент Свиноус І.В.:

1. У контексті дослідження інноваційного розвитку підприємств АПК, що охоплює широкий спектр організаційно-правових форм та масштабів господарювання, доцільним виглядає окреме акцентування на особливостях малих та середніх аграрних підприємств. Саме цей сегмент агробізнесу, за умов посилення глобалізаційних викликів, виступає найбільш вразливим до ризиків, пов'язаних із нестабільністю ринкового середовища, обмеженим доступом до фінансових ресурсів, інноваційної інфраструктури та новітніх технологій. У роботі недостатньо акцентовано увагу на ризиках, пов'язаних із упровадженням інновацій у підприємствах малого та середнього агробізнесу, які в умовах глобалізації зазнають особливої вразливості.

2. Дисертаційну роботу посилює б представлення у п. 2.3 розрахунків по конкретному підприємству АПК, що дозволило б емпірично підтвердити вплив глобалізаційних чинників на інноваційний розвиток в умовах реального функціонування вітчизняних аграрних підприємств. Такий підхід не лише посилив би прикладну спрямованість дослідження, а й дозволив би виявити особливості адаптації конкретного підприємства до змін зовнішнього

середовища, враховуючи його масштаби, рівень інноваційної активності, доступ до ресурсів і ринків.

3. Підрозділ 3.1 дисертації передбачає розкриття концептуальних засад, що цілком логічно в межах теоретико-методологічного компонента дослідження. Водночас значна частина його змісту присвячена опису математичних моделей (системно-динамічної, оптимізаційної, ігрової), що, на нашу думку, більше відповідає прикладному або методичному рівню викладу матеріалу. З огляду на це, доцільно було б чіткіше структурно розмежувати концептуальні положення та інструментарій моделювання, можливо, винісши частину прикладних моделей до окремого підпункту. Це надало б підрозділу більшої методологічної завершеності та логічної цілісності.

4. Цілком доречно автор у дисертаційній роботі надає класифікацію факторів, що впливають на інноваційний розвиток підприємств АПК (рисунок 1.5, с. 56), він є досить інформативним. Проте, для кращого сприйняття варто було б доповнити цю класифікацію прикладами або ілюстративними кейсами, що демонструють реальні чинники на прикладі конкретних підприємств або регіонів. Такий підхід дозволить поєднати теоретичну модель із практичним змістом.

5. У дисертаційній роботі автор наводить основні групи чинників, що впливають на впровадження еко-інновацій на підприємствах АПК (таблиця 1.1, с. 35), водночас, доречним виглядало б додати схему або діаграму впливу зазначених груп чинників на впровадження еко-інновацій, що покращить візуальне сприйняття взаємозв'язків між бар'єрами та умовами їх подолання.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» - членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Іллі ЛЮДВІКУ

(власне ім'я, прізвище, здобувача (ки) у давальному відмінку)

ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(галузь знань)

за спеціальністю 051 Економіка

(код і найменування спеціальності (спеціальностей))

відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти)

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Окрема думка члена разової ради додається (за наявності).

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Інна ГОНЧАРУК

(власне ім'я та прізвище)